

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12-50, za ino-
mesечно D 20-50, dostavljen na dom
D 14—, na izkaznice D 12-50,
inacrat po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. pritišče, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnošteval-
ni št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, torek 17. julija 1923.

Številka: 158

Strašna eksplozija municije v Kragujevcu,

Panika med prebivalstvom. — Hotel »Central« razrušen. — Službeni Komuni-
ke vlade govori samo o treh ranjenih in mali materialni škodi.

Kragujevac, 16. julija. Včera ob 15. uri 10 minut je nastala v pirotehničnem oddelku Kragujevaškega vojaškega arsenala strahovita eksplozija municije. Na dosedaj nepojasnen način se je vnela manjša količina artiljerijskega streliva. Ta eksplozija pa je povzročila še nevarnejšo eksplozijo v sosednem oddelku, kjer je bilo skladišče starih pomorskih min. S strahovito detonacijo so začele mine eksplodirati druga za drugo. Vsi objekti okoli skladišča so bili v hipu razrušeni. Poškodovanih je nadalje več ekoloških poselij. Silen zračni pritisk je povzročil, da so spokala vsa okna v Kragujevcu. Med prebivalstvom je zavladala nečuvstvena panika. Ljudje so v vsej naglici zapuščali hiše in bežali iz mesta, kjer so čakali na poljih in v gozdovih, da je detonacija prenehala. — Eksplozija min in drugega streliva je trajala do 18. ure. Šele zvečer so se meščani lahko vrnili v mesto.

V mesto je padlo tudi 10 granat. Ena je poškodovala most, druga pa je deloma

razrušila hotel »Central«. Vojaštvo je bilo pridno na delu, vendar pa je bila do 18. ure vsaka resnejša akcija nemogoča, ker je vsak trenutek eksplodirala kakšna mina.

Po nekaterih vestih iz Kragujevca so našli pod razvalinami približno 40 mrtvih in mnogo težko in lahko ranjenih. Vesti pa še niso potrjene. Vojno ministristvo je izdalo včeraj zvečer službeni komunike, v katerem pravi, da je v Kragujevcu eksplodirala municija, ki je bila pripravljena za uničenje. V sled eksplozije so bile ranjene 3(?) osebe, dočim je materialna škoda neznatna. — Uradni komunike je tedaj zelo previden, ker pa je očitno v protislovju z opasnimi značajmi kragujevaške eksplozije, so se takoj začele širiti vesti o političnem ozadju te nesreče, ki pa so nedvomno brez vsake resnejše podlage.

Vojno ministristvo je odposlalo takoj na lice mesta posebno komisijo, ki preiskuje vzroke te katastrofe, ki spominja na znano bitoljsko eksplozijo.

Objava Markovega protokola — udarec v vodo.

Vlada izda komunike.

Beograd, 16. julija. Politični krogi ne pripisujejo vprašanju odnošajev med Beogradom in Zagrebom tako važnega pomena, da bi stopila vsa druga vprašanja v ozadje. Objava zagrebskega protokola ni vzbudila nikakšnega posebnega iznenadenja in senzacije. Ker včeraj niso bili zbrani ne radikali in ne demokrati, niso prišla stališča posameznih strank do pravega izraza. Le klerikali in musli-

mani se trudijo, da bi s protokolom v roki vzbudili pozornost. Iz njihovih krogov se slišijo protesti, da vlada ni izpolnila svojih obljub. Kolikor je doslej znano, smatra vlada, da ni bilo umestno in politično modro, da so federalisti objavili protokol v sedanjem trenutku. — Vlada bo izdala komunike, v katerem bo zavzela svoje stališče.

Nova razkritja v zagrebski vohunski aferi.

Bivši avstro-ogrski oficirji poslali naš kontrašpijonska organizacija na

Beograd, 16. julija. Sedaj so prodirle v javnost zelo zanimive vesti o zagrebski vohunski aferi. O aferi je razpravljal ministrski svet na svoji zadnji seji, ki se je vršila na dvoru pod kraljevim predsedstvom. Vladi je bilo že delj časa znano, da obstoji v Zagrebu špijonska organizacija, ki se naslanja na družvo bivših avstro-ogrskih častnikov, vendar pa se je stvar držala tajno, ker bi utegnilo prezgodnje razkritje samo škodovati končnemu rezultatu raziskave, ki jo je vodila vlada s pomočjo naših kontrašpijonskih organov na Dunaju. — Naši kontrašpijoni so pravzaprav razkrili zagrebsko vohunsko društvo. Poiskalo se jim je izvedeti, da so zagreb-

mobilizacijski načrt na Dunaj. — Naša Dunaju zaplenila ves material.

ški izdajalci dobili v roke zelo natančen in popolnoma pravičen mobilizacijski načrt našega generalnega štaba. Ta načrt so poslali na Dunaj. Tu ga je dobila do rok naša kontrašpijonska organizacija in ga je dostavila vojnemu ministristvu v Beogradu. Tako je bila stvar razkrita. Vlada je takoj odredila obsežne ukrepe v Zagrebu in zadnje dni je stvar dozorela tako daleč, da so bili aretirani nekateri člani zagrebske tajne družbe. Material, ki je bil zaplenjen ob tej priliki, je velikega pomena, deloma tudi v političnem oziru. Aretacija zagrebskih izdajalcev tedaj ni v zvezi z vrnitvijo dr. Gagliardija.

Grožnje diktatorja Mussolinija.

Parlament mu izreka zaupnico.

Rim, 15. julija. (Izv.) V današnji seji zbornice je spregovoril Mussolini med drugim: Vlada je in mora biti glede politične strani volilne reforme nepomirljiva. Je pa glede tehnične strani pripravljena vse sprejeti, kar pripomore do popolne volilne pravice. To zadeva v gotovem oziru popolarce, ki se morajo odločiti. Govoril sem jasno, reči pa moram, da ni tolike jasnosti v Vašem mišljenju. Vlada ne more sprejemati nikakih pogojev. Ali daste vladi zaupnico ali ne, je ne daste. Dolžan sem tudi Vam izjaviti — storim to iz lojalnosti — da je bodočnost v gotovem oziru odvisna od Vašega glasovanja. Ne delajte si nikakih iluzij! Računajte s to potrebo in ne povzročite, da dobi narod še enkrat občutek, da parlament ne razume duše naroda. Sedaj je trenutek, ko parlament

in dežela lahko skleneta spravo. Če ta priložnost mine, jutri be prepozno. (Gibanje med poslanci). Ne držite se znanosti, ne držite se na formo strank. Ne oklepajte se bilke kakor plavač v oceanu, ki misli, da se bo tako rešil. Čujte glas svoje vesti, slušajte nepremagljivi ukaz nacije! (Dolgotrajno burno pritrdjevanje). Vsi ministri in mnogi poslanci čestitajo Mussoliniju. Iz klopi na desni ci done klic: Živio Mussolini! Nato je bila seja za četrt ure prekinjena in klubi strank so se sestali k posvetovanjem. — Čuje se, da so popolarci z 41 proti 39 glasovom odklonili predlog, da bi glasovali za zakonsko predlogo o volilni reformi. Ko se je seja zopet pričela, je Degasperri v imenu popolarov izjavil, da more stranka glasovati samo za prvi del, ki izreka vladi zaupanje, ne pa tudi za

drugi del, ki se izreka za prehod v specialno debato. Pri glasovanju o drugem delu se bo stranka zdržala glasovanja. Ob 10. uri se je pričelo poimensko glasovanje. Predsednik je izjavil, da sta obadela v medsebojni zvezi in zato razteza vprašanje zaupanja tudi na drugi del. Prvi del je bil sprejet z 333 proti 140 glasovom (7 jih ni glasovalo), drugi pa z 235 proti 139 (77 jih ni glasovalo). Glasovali niso demokrati in del popolarov. Ob 11. uri ponoči je bila ob velikem razburjenju seja zaključena.

—□—

Eden izmed ponesrečenih duhovnikov najden.

Ob sklepu lista smo prejeli poročilo, da so danes enega izmed mlajših dveh duhovnikov, ponesrečenih v Breznuem, pri Senci potegnili iz Drave. Identiteta še ni ugotovljena.

Zopet utopljeneec v Dravi.

Podvelko, 16. jul. Na brodu pri postaji Sv. Lovrenc na Poh. so potegnili včeraj ob 20. uri iz Drave nekega utopljenca. Prepeljali so ga še ponoči v mrtvašnico v Pušcavo. Najdeni je popolnoma slehen, ima črez sredo pas in je tudi brez čevljev. — Smatra se, da je bil že več tednov v vodi. — Priplul je torej najbrže iz Avstrije, ker tu ni znano o drugi nesreči.

Konferenca v Sinaji in Albaniji.

Praga, 16. julija. Na konferenci Male antante v Sinaji bo podal dr. Beneš ekspozice o svojem potovanju v Pariz in London. Mala antanta stoji v vprašanju reparacij na stališču, da se mora najti kompromis med angleškim in francoskim stališčem, da je pa tudi potrebno, dati Nemčiji možnost, da z določitvo končnoveljavne svote dolga in z dovoljenjem inozemskega kredita izpolni svoje obveze. V tem smislu se bodo storili sklepi. Mala antanta hoče s konkretnim sodelovanjem pripomoči pri velikem angleškem načrtu za pacifikacijo. Organ min. predsednika »Venkov« piše, da bo konferenca obravnavala najbrže tudi vprašanje Albanije. Prihod rumunskega princea na albanski prestol bi pomenil velik dobiček za Malo antanto na Balkanu. Končno bo konferenca razpravljala o vprašanju madžarskih reparacij in narodnih manjšin.

Dr. Beneš v Parizu in Londonu.

London, 15. julija. »Observer« objavlja interview s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem, ki naglašja, da pomeni Baldwinov govor korak naprej. On je slej ko prej prepričan, da je dana podlaga za sporazum med Anglijo in Francijo, četudi bo treba še nekaj časa čakati.

Pariz, 15. julija. Predsednik Millerand je sprejel danes češkoslovaškega ministra za zunanje zadeve dr. Beneša in je imel z njim daljši razgovor. Dr. Beneš je pri tej priliki Millerandu izročil veliki križ belega levjega reda.

BORZA.

Curij, 16. julija. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 33.55, Beograd 6.20, London 26.40, Berlin 0.0025, Praga 17.15, Milan 24.62, Newyork 573, Dunaj 0.008075, žig. krone 0.008125, Budimpešta 0.06%, Varšava 0.0048, Sofija 5.20.

Zagreb, 16. julija. Pariz 50—55, Švica 16.35—16.40, London 435—437½, Berlin 0.4—0.41, Dunaj 13.22½—13.30, Praga 284—285, Milan 404—407, Newyork 94.25—94.75.

—□—

Kako nastajajo „pitanja“?

Zanimivo je, kako nastajajo pri naš razna »pitanja«. Nedavno smo imeli priliko videti živinske potne liste, ki so nastajeni v vseh treh narečjih. Znano je, da štokavska srbohrvaščina temelji na Vukovem slovarju, da ima tedaj skupen besedni zaklad. Če pa primerjamo srbsko in hrvatsko besedilo na omenjeni tiskovini (naknadno smo se prepričali, da je tako tudi na mnogih drugih srbohrvatskih tiskovinah), vidimo, da se je sestavljal obrazca uprav trdil, kako bi bolj podčrtal razliko med obema »jezikoma«. Pri tem je šel tako daleč, daje hrvatsko besedilo pokvaril in napisal stavke, ki se ne glase pravilno. Tudi v takih slučajih ne morejo izvestni ljudje skriti separatističnega žalea!

V hrvatskih listih čitamo pritožbe, da poštni uradi izdajajo tiskovine v cirilici. Menda se to dogaja tudi ponekod v Sloveniji. Hrvatje delajo iz tega kar državno »pitanje«. Mislimo, da vsiljevanje cirilice samo škoduje njenemu in srbskemu ugledu, ne koristi pa nikomur. To ni enakopravnost, to ni znamenje, da se vlada drži ustavnega duha. V krajih, kjer ni srbskega plemena, je čisto odveč uvajati v urade cirilsko pisavo. Hrvatim ni treba novih dražil, treba pa jim je dokazov, da je Beograd dalekovidnejši od Zagreba.

V sto in sto slučajih se dešajo po nepotrebnem razna »pitanja«, ki so delo ozkosrčnih in zagrizenih štreberjev, ne pa stvarna državna in narodna potreba. Gotovo pa je, da k tem pritožbam mnogo pripomore hrvatska abstinenca. Dokler so Hrvati sodelovali v državnem življenju, so imeli srbski šovinisti zvezane roke. Sedaj pa jim trmasti Radić hoče, nočeš pomagati na krnilo in jim pusti besedo. Radić bo sicer v Zagrebu hujskal in psoval, toda drugi bodo tembolj delali in tem več — želi.

Nemčija pred prevratom?

Ogromen padeo nemške marke, ki je znamenje, da se nahaja ta velika in nedavno še mogočna država v katastrofalnem gospodarskem razkroju, je poplavljal Nemčijo s pesimizmom. Ta pesimizem pa ni dosleden, v njem je še obilo nemške »Wille zur Macht«. Na eni nemške Nemec pokaplja sedanjo Nemčijo, na drugem pa vidi porod nove, ki bo pravi čudež orjaka: v hipu bo zlomil sedanje »okove« in dal nemškemu narodu praviše mesto v svetovnem gospodarskem in političnem koncernu. Revolucija bi naj odrešila še en narod — nemški narod! Sami dr. Stressemann, voditelj nemške ljudske stranke, o kateri pravi, da jo ima Hugo Stinnes v neomejenem zakupu; dr. Stressemann, katerega smatrajo za Cunovega naslednika, je izjavil v svojem najnovejšem govoru, da Nemčija »pleše na vulkanu in stojipred revolucijo«, v kateri se bodo lahko uveljavili radikalni elementi. Če je res pod sedanjo Nemčijo vulkan, tedaj je zelo dvomljivo, da bi se dala Nemčija ozdraviti s tistim osladnim medikamentom, ki velja za vse bolezni in kateremu dr. Stressemann pravi: modra politika. Ako bi Nemei znali voditi modro politiko, bi bil danes nemški položaj docela drugačen.

Torej prevrat? Zdi se, da bi bil to najusodepolnejši skok nemškega naroda v temo zgodovine. Revolucija v tem položaju bi imela ogromne posledice. — Nemčija je itak gospodarsko popolnoma obnemogla; naj sedaj odne svoje arte-

rije, naj pusti izteči zadnja kri! Z gospodarskimi zakoni je treba računati. — Rekonvalescent ni za rokoborsko tekmo, najsi je sicer še tako močan.

Kateri radikalni elementi bi se mogli uveljaviti? Desničarji ali levičarji?

Desničarji nimajo mnogo izgleda. V smučaju, da bi se jim posrečilo priti na površje, bi imeli proti sebi vse prejšnje nemške sovražnike. Angleško-francoske difference bi v enem samem trenutku izginile. Predno bi se Evropa odločila za novo svetovno vojno, bi zatrla že v kali vsak resnejši eksperiment nemške reakcije. Kajti zmagovalci si ne da tako hitro oropati sadov svoje zmage. Razumljivo je, da so Francozi bolj intransigentni, Angleži pa popustljivi. Kakor hitro pa bi angleški narod uvidel, da bi utegnil trpeti njegov s krvjo priborjeni prestiž, bi razumel francosko taktiko in bi se ji bil pridružil. Desničarska revolucija bi tedaj končala z invazijo močnejših, s pohodom zmagovalcev.

Komunistična revolucija bi bila morda najprej streti nemški kapitalizem, ki je danes močnejši ko kdaj poprej. Po pravici imenujejo Stimmesa za kralja Nemčije. Kapitalizem si je v zadnjih desetih letih tako zaslužil nemško ljudstvo, da komunistična revolucija ne more računati z uspehi, ki jih je dosegla v Rusiji. V ostalem pa bi bil položaj podoben onemu ob revoluciji desničarjev: zmagovalci bi zasedli glavna nemška mesta, da zajezijo poplavo boljševizma čez lastne meje. Izključeno je, da bi se francoski in angleški proletarijat pridružil komunistični Nemčiji. Konjunktura za »svetovno revolucijo« ni več. Ruski boljševiki so se že odpovedali tem goljufivim nadjam.

Revolucija bi tedaj ne mogla rešiti nemškega naroda, zlasti pa bi ne mogla izpolniti njegovih imperijalističnih teženj. Gotovo je, da je nemška bolezen težko ozdravljiva in da bo imel nemški gospodarski razkroj ogromne posledice za celokupno evropsko gospodarstvo, t. j. da bo škodoval tudi zmagovalcem. To je negotovota, toda samo ugotovila genofska konferenca. Zdravila ni mogla najti, in sama diagnoza brez terapije je slaba pomoč v sili. Stvari bodo šle svojo pot in kakšen bo konec, ni mogoče reči.

Politične vesti.

* **Notranji minister o ptujskih dogodkih.** Notranji minister Vujičić je v soboto v narodni skupščini odgovarjal na interpelacijo nemškega poslanca Moserja glede dogodkov v Ptujih in napada na poslanca Schauerja. Dejal je, da se vodi preiskava in da so storjeni koraki za izročitve krivic sodišču.

* **Razprtje med slovenskimi socialisti** hoče končno urediti glavni državni odbor stranke. Kakor znano, se na Slovenskem danes ljuto pobijajo med seboj tri skupine: Bernotova, dr. Korunova in Goloubova. Vse tri se smatrajo za oficijelne. Glavni odbor v Beogradu je sedaj odredil, da se mora vršiti 12. avg. v Celju izredni strankin zbor za Slovenijo, na katerem bodo zastopane vse tri skupine in na katerem se naj doseže konsolidacija socialističnega gibanja v Sloveniji. Bernotovo glasilo »Napreje« zaradi te odredbe ostro napada glavni odbor, češ, da je proti pravilniku.

* **Markov protokol** so objavili vsi listi revizionističnega bloka minulo nedeljo. Markov protokol vsebuje sporazum, ki so ga sklenili odposlanci radikalcev in Radičevega bloka v Zagrebu dne 13. aprila. Obsega razne obljube, ki so jih dali radikalci bloku za to, da bi blok podpiral radikalno vladno. Korošcu so obljubili pokrajinskega namestnika v Ljubljani, odstavitev vseh Korošcu ne ljubljenih političnih uradnikov, razpust Orjuna itd. Ker tega niso izpolnili, je zdaj Korošec divji. Z objavo protokola je revizionistični blok — tako je dejal Radič v soboto na nekem zborovanju — napovedal odkrit boj radikalcem.

* **Kako dela Radič revolucije?** Na nekem zborovanju v Zagrebu minulo soboto je Radič dejal: »S tem, da v Zagrebu pravimo, da je hrvatski narod suveren, smo izvršili revolucijo.« Velik junak je v resnici g. Stipica Radič!

* **Radikalni list o radikalih.** Kadar zagotavlja neradikalno časopisje, da v radikalnem parlamentarnem klubu ni več enotnosti, se radikalno časopisje pe-

ni od psovka na to časopisje in se sveto pridruša, da vlada v radikalnem klubu največja sloga. Sedaj pa se je oglašil sam »Balkan«, torej ultraradikalni list, ki priznava, da so si radikali medsebojno v laseh. V številki 188. prinaša »Balkan« uvodnik »Smutnja oko radikalne stranke. Opasnost za državotvorno slogu«. Uvodoma ugotavlja, zakaj je radikalna stranka zmagala pri zadnjih volitvah. Naštevajo pet vzrokov: 1. Ker je bilo srbsko ljudstvo uverjeno o veliki sposobnosti in izkušnjah radikalnih voditeljev. 2. Ker je videlo v radikalni stranki čuvarico narodnega in državnega edinstva ter monarhije pod Karadjordjević. 3. Ker je srbskemu ljudstvu obljubljala, da bo ta po Srbiji ustvarjena država vladana samo v duhu in ideji Srbije. 4. Ker je pozvala vse Srbe pod eno in isto zastavo v boj proti vsem neprijateljem državnega in narodnega edinstva. 5. Ker je pokazala složnost in odločno obsodila celo enega svojih voditeljev (Protića), ki jo je hotel deliti in ker je končno izjavila, da s sovražniki države ne more biti pogajanj, še manj pa sporazuma. Mesec dni po volitvah je radikalna stranka, pravi radikalni »Balkan«, te svoje obljube že prelomila in pričela pogajanja z Radičem in ostalimi separatisti. Toda to se še lahko oprostijo, hotela je pač poizkusiti še zadnjič mirno in sporazumno rešitev naših notranjih problemov, neodpušljivo pa je, da skuša sedaj po vsem tem, kar se je s prvim poizkusom slabega doseglo, gotov del radikalnih poslancev še enkrat pričeti pogajanja z izdajalci države! Če bo radikalna stranka poslušala te svoje ljudi in šla še enkrat na to pot, potem naj ve, da bo imela proti sebi vse svoje dosedanje volilce! »Balkan« končuje: »Naj se radikalna stranka čuva usode g. Stojana Protića! Še samo en njen (radikalne stranke) jalov »protokol« z veleizdajalci in notoričnimi srbožeri ter habsburškimi »republikanci«, pa bo srbski narod dal prav g. Stjepanu Radiću, ki je radikalne pravke nazval osle. Intrigante in lovec ministrskih portfeljev v radikalnem klubu je treba, če so oni vsega tega krivi, brez usmiljenja izgnati iz stranke in to radi njenega in srbskega jedinstva ter državotvorne sloge.« Radikalni list torej tu javno priznava, da je radikalni parlamentarni klub razdvojen, da bi se nekateri še radi pogajali z izdajalci in da so v njem tudi intriganti in lovec ministrskih foteljev. Kako mora šele v resnici izgledati ta klub in stranka, če ga že njegov lasten organ tako »krasno« slika? In ta klub intrigantov in lovec ministrskih foteljev naj vodi našo državo? »Jutranje Novosti« pač niso tako odkritosrčne kakor njihov oče »Balkan«, zato tudi te njegove konstatacije gotovo ne bodo objavile, čeprav ga sicer rade kopirajo.

* **Gorostasen radikalni predlog.** Glasilo »Deutsches Volksblatt« so vojvodinski radikali predložili notranjemu ministru zahtevo, naj županske kandidatke za občine v Vojvodini postavijo srezki načelniki. Ker so vsi srezki načelniki radikali, bi bili gotovo tudi vsi njihovi kandidati radikali in volilci, naj pripadajo katerikoli stranki, bi morali voliti te kandidate, ker bi svojih ne smeli postaviti. V Vojvodini in v Srbiji namreč ne volijo županov odborniki, ampak volilci direktno. Ta predlog je naravnost gorostasen. Fašisti so v Italiji napravili mnogo nasilij nad demokracijo, tako gorostasnih pa vendar še ne. Izključeno seveda ni, da bi ministristvo tej zahtevi ne ugodilo.

* **Dr. Manka Gagliardi** — nova radikalna vada. Zadnjič smo na tem mestu poročali, da so radikali, ko so uvideli, da med Hrvati s svojo stranko ne morejo uspeti, prišli na novo idejo. Sklenili so ustanoviti novo hrvatsko stranko, ki bi bila na zunaj samostojna, na znotraj in v resnici pa le filijalka srbske radikalne stranke. Poročali smo tudi, da so za svoje načrte pridobili tudi že nekaj bosanskih in banovinskih Hrvatov. Manjkala pa jim je še osebnost, ki bi se postavila novemu pokretu na čelo. Bili so že v nepripravi za to osebo, ko so prejeli ponudbo — dr. Manka Gagliardi iz Grada. Dr. Gagliardi je znan več ali manj tudi naši javnosti. Ravno naš list je bil tisti, ki je prvi prinesel izveščke iz njegove brošure, ki je bila zelo podobna znani Sušteršičevi brošuri. Politična preorientacija dr. Gagliardi je

popolnoma podobna dr. Sušteršičevi. Oba sta bila besna sovražnika našega ujedinjenja in današnje naše jugoslovenske države ter sta ob našem osvobođenju pobegnili in izemstvo, kjer sta rovarila proti nam in upala, da se razmere še spremenijo in da se naša komaj zgrajena država zopet zruši. To se ni zgodilo, zato sta obrnila plašč po vetru. Prvi se je »preorientiral« dr. Sušteršič. Izdal je znano brošuro in se malo pred zadnjimi volitvami vrnil nazaj v domovino. Radikalci so njegov povratek pozdravili ter ga hoteli porabiti za to, da z njegovim nekdanjim vplivom razbijejo in oslabe klerikalce. Nova Sušteršičeva stranka naj bi bila — slovenska filijalka radikalov. Uspeha radikali z dr. Sušteršičem niso imeli. Sušteršičeva akcija je doživela neuspeh. Kljub tej slabi izkušnji, se radikali niso spametovali, ampak ponavljajo sedaj isto igro na Hrvatskem z dr. Gagliardijem. Tudi Gagliardi je najprej napisal brošuro, sedaj pa se je z dovoljenjem in v sporazumu z beograjsko radikalno vladno vrnil v domovino, v Zagreb, kjer se postavi na čelo novi, uvodoma omenjeni radikalni akciji. V kratkem bo pričel baje izdajati dr. Gagliardi svoj list ter ustanavljati novo stranko. Da bodo radikali z dr. Gagliardijem doživeli ravno tak neuspeh, kakor z dr. Sušteršičem, o tem ni dvoma in nas bi stvar tudi dalje ne zanimala, če ne bi ti poizkusi ravno dokazovali, kako nizko so padli radikali, da skušajo reševati naše notranje-politične probleme s pomočjo dovčerajšnjih izdajalcev dr. Sušteršiča, Gagliardi in itd. Taki ljudje naj bi torej reševali naše narodno in državno edinstvo! Hudiča hočejo premagati s pomočjo belcebuba. Žalostna nam majka!

* **Ponudba albanške krone.** Albanski minister za zunanje zadeve Vangeli bo podvzel korake in skušal povodom konference Male antante v Sinaji doseči zaščito Male antante za Albanijo. S princem Nikolo, bratom rumunskega prestolonaslednika, namerava govoriti radi morebitnega prevzeta krone v Albaniji. Načrt izvira iz zelo uplívne in finančno zelo močne arnavtske kolonije v Bukarešti.

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** V Žalcu je umrl 12. tm. vsled pljučnice g. Iv. Kopušar, železniški uradnik tamkajšnje stanice. Bil je v vseh krogih jako priljubljen. Naj v miru počiva!

— **Zanimiva zaroka.** Kakor poroča novosadski »Deutsches Volksblatt« se je te dni zaročil štajerski nemški poslanec Franc Schauer z gospodično Erno Lukaso iz Marenberka.

— **Požrtvovalnost nemškega poslanca.** Nemški vojvodinski poslanec prof. Tübel je, kakor poroča »Deutsches Volksblatt« podaril fondu nemške stranke 5400 Din.

— **Občna pridobnina.** Ljubljansko časopisje je 13. tm. objavilo notico, v kateri se pozivljajo davkoplačevalci, da vložijo izjave k občinski pridobnini. Da ne nastanejo nesporazumljenja, se opozarja, da ne gre za kako novo občinsko davščino, ampak za občno pridobnino v smislu I. poglavja zakona o osebnih davkih.

— **Mrtveci na Dravi.** Iz Kamnice nam poročajo: Včeraj so videle nekatere verodostojne osebe, ki so stale na dravski obali, da sta po Dravi plavala dva utopljenca. Njune noge so morale navzgor, trupli pa sta bili pod deročo vodo. Domneva se, da sta to bili brezniški žrtvi. Če je vest resnična, sta utopljenca že obležala kje na Dravskem polju, kjer Drava navadno odlaga svoje žrtve.

— **Tihotapec in tat.** V noči 12. tm. so fin. stražniki pri Sv. Duhu na O. v. našli tik ob meji konja, ki se je pasel brez pastirja. Nihče se ni oglašil kot lastnik konja, dokler se naslednjo noč ni razkrinkal tihotapec tudi kot spreten tat. Splazil se je ponoči do hleva in hotel odgnati konja. A strel pazljivega stražarja ga je tako prestrašil, da se je izdal in začel rjoveti, kakor da bi se mu zgodila krivica. Spoznali so ga kot posestnika (!) Ivana Donika, ki je bil vedno največji prijatelj starišine finančne kontrole. Zadevo preiskuje carinski oblast.

— **Krščen in poročen oboem** je bil dne 11. tm. v Ptujih musliman Asim Šeh-

manija, kantiner v vojašnici. Ob sedmih zjutraj se je dal krstiti, je stopil k obhajilu in nato takoj k poroki z gđico Ljudmilo Senčarjevo iz Mestnega vrha.

— **Vohunstvo** v korist neprijateljskih držav je vojaška oblast razkrila v Zagrebu. Zapleteni so razni bivši avstrijski in tudi nekateri hrvatski oficirji, ki so bili že sprejeti v našo vojsko, pa so zopet izstopili. Več oseb je že aretiranih.

— **Wranglovo brodovje** namerna baje kupiti na javni dražbi naša država in bi se v ta namen porabilo francosko posojilo v znesku 300 milijonov franakov.

— **»Hanao« v Bosni razpuščena.** Poročajo, da je sarajevski veliki župan povedal delovanje vseh organizacij Hanao (hrvatska nacionalna organizacija) v Bosni, ker je stremela za organizacijo protidržavnih elementov.

— **Jadranska banka v Trstu** je imela v soboto občni zbor, na katerem je pršla v roke laških fašistov. Za lansko leto izkazuje izgube krog 20 milijonov lit. Izgubljen je ves delniški kapital in rezervni sklad. Delnice se odpišejo in služijo samo kot legitimacije za nove, ki jih je treba v polni vrednosti 2300 lit. plačati. V novem upravnem svetli so sli mi Lahi razun Čire Kamenarovića, dr. Laze Markovića in dr. Voje Marinkovića.

— **Nova imena vrhuncev Etna.** Pri zadnji katastrofi vsled izbruha Etna je nastalo več novih žrel in vrhuncev, katerim je te dni določila geodinamična akademia v Catiniji nova imena. Med drugimi so tudi sledeča imena: Margherita, Umberto Savoia, Viktorio Emanuele III. a največji vrhunec nosi ime ministrskega predsednika Benito Mussolini.

— **Smrt največjega portugalskega pesnika.** Dne 9. julija je umrl v Lisabonu portugalski pesnik Guerre Junqueiro, ki se ga je smatralo za največjega portugalskega pesnika. Vlada je sklenila, da se izvrši pogreb na državne stroške.

— **Novo glavno mesto belgijskega Konga.** Te dni je podpisal belgijski kralj ukaz, glasom katerega je odsel glavno mesto belgijskega Konga Kinshasa. Doslej se je smatralo za prestolnica Bome. Kinshasa se bo odslej napred imenoval Leopoldville.

— **Nemški bratci med seboj.** Nek saviški uradnik iz Budišina se je informiral na Bavarskem glede poletnega bivanja v nekem tamošnjem letoviškem kraju. Iz Bavarske je dobil odgovor, da v dotični občini za Francoze, Belgijce in Saksonce nimajo mesta. Lepo se srečujejo nemški bratje...

— **Stavka pristaniških delavcev na Angleškem.** V vseh angleških pristaniščih so pristaniški delavci radi znižanja med nastopili zadnjo pot obrambe svojih interesov — stavko. Stavka traja že 14 dni. Vsa pogajanja v dosegu sporazuma so se razbila. Stavkujoči so sklenili, da vztrajajo pri svojih zahtevah. Skupno stavka nad 100.000 delavcev.

— **Oče 39 otrok.** Na Švedskem živi 70letni Mamet Molson, ki je bil trikrat oženjen in ima skupaj 39 otrok. Iz prvega zakona jih ima 15, iz drugega 12 in iz tretjega tudi 12. Starejši otroci so večinoma že oženjeni in omoženi ter imajo lepo število lastnih otrok.

— **Čez 177 let bo preveč ljudi.** Statistiki so izračunali, da živi danes na vsem svetu približno eno milijardo 650 milijonov ljudi. Po njihovih računih se bo človeštvo tako razmnožilo, da bo šlo leta 2100 približno 6 milijard. Pravijo, da zemlja ne bo mogla prehraniti tako ogromnega števila ljudi, pa bo človeštvo prisiljeno k veliki, strašni vojni, ki bo pobila vsaj 100 milijonov ljudi. — Sreča je, da imamo do tega časa še 177 let. Leta 2100 ne bodo doživeli niti vsi pravniki naših mladih parov. Sicer pa si priroda pomaga sama pred previsoko preobitjenostjo. V teh 177 letih bo človeštvo gotovo uničilo precej ljudi v medsebojnih bojih, še več pa jih bodo pokosile nalezljive in kužne bolezni.

— **Vprašanje napitnine v gostilnah** bo ponovno reševalo češkoslovaško ministrstvo prehrane. Doslej so morali napitnino plačevati natakarijem hotelirji ali kavarnarji in sicer v obliki 10 odstotkov doklade. Ker pa se je zgodilo, da so mnogi plačevali osobju zgolj 3—4 odstotke, ostalo pa so vtaknili v lasten žep, bo češkoslovaško ministrstvo prehrane sploh odpravilo sistem napitnine. Natakariji morajo biti tako plačani, da jih ne bodo plačevali še gostje.

Mariborske vesti.

Maribor, 16. julija 1923.

Dve smrtni nesreči v Mariboru.

— Zvišanje poštnih pristojbin v Nemčiji. Iz Berlina poročajo: Odbor za določitev poštnih pristojbin je sklenil, da se vse poštnje pristojbine povišajo s 1. avg. t. l. na 3½ kratni dosednji znesek. Poština za navadno inozemsko pismo bo iznašala 1000 mark. Obenem je bil poštini minister pooblaščen, da nove pristojbine s 1. septembrom podvoji, če bodo to zahtevale valutne razmere.

— Zopet vlak ponesrečil. Rimski listi poročajo, da je dne 10. tm. iz Trbiža prihajajoči brzovlak na mostu pri Pontebli skočil s tira. Lokomotivi in dva voza sta padla v prepad. Ponesrečil ni nihče, kar je pripisovati čudnemu slučaju.

— Sovjetski parnik »Boljševik« v Rotterdamu. Rotterdamski list »Maasbode« poroča, da je 10. tm. došel v tamno pristanišče prvi ruski parnik »Boljševik«, ki ima natočeno 300 ton koruze, 900 ton pšenice in 390 ton ovsu, namenjenega za Nemčijo.

— Klub starih samecev. Obstoji seveda v Ameriki, deželi posebnosti. V New Yorku so si ustanovili stari sameci svoj klub, čigar namen je, da vodi odločen boj proti ženskam. Vsak član, ki ga kdo vidi v ženski družbi, plača 5 dolarjev globe. Kdor se zaroči ne sme 60 dni priti v klub. Če se pa oženi, je izločen iz kluba in mora ostalim članom plačevati alimente in sicer vsakemu dva dolarja na dan do smrti. Prvi član, ki bo izločen iz tega kluba, čigar ustanovitelj je bil sam, je njegov dosednji predsednik dr. L. v. Lachs.

— Zopet knjiga vojnihi spominov. Bozati memoarski literaturi se pridružijo bližnjih dne — poročila berlinski »Rula« — knjiga spominov velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, ki se začneja z umorom carja Aleksandra II. in zaključuje z umorom carja Nikolaja II.

— Novi zastopnik Rusije v Londonu. Mesto Krasina je imenovan za političnega in trgovskega zastopnika v Angliji Rakovski.

Dopisi.

Fram. Za tukajšnjo revno šolsko mladino je gosp. dr. Jos. Pučnik, odvetnik v Slov. Bistrici, pri poravnavi Verderber-Pinžgar izposloval 250 D, zakaž se mu šolsko vodstvo v Framu na tem mestu prav iskreno zahvaljuje.

Slivnica pri Celju. Tu je umrl posestnik g. Martin Mastnak, stara slovenska korenina. Pokojnik je bil oče dr. L. Mastnaka, namestnika drž. pravdnika v Ljubljani. Blag mu spomin!

Celjske vesti.

Osebnost. Prvo sveto mašo je bral dne 15. tm. pri Sv. Jožefu nad Celjem g. Radovan Jošt, sin g. Fr. Jošta, uradnika prevoza, družbe Kompas v Celju in brat g. dr. Borisa Jošta, zdravnika v Žalcu.

Pospesjevanje čevljarske obrti. Od 10. tm. naprej se vrši v prostorih meščanske šole v Celju pri krojevalni tečaj, katerega obiskuje 33 čevljarskih mojstrov in pomočnikov. Vodi ga potovalni učitelj Urada za pospeševanje obrti g. Majcen.

Celjske občinske zadeve. Popravila Kapucinskega mostu, ki so prisliznana na 190.000 D, so se oddala stavbenemu mojstru g. Vinku Kukovecu, ki začne z najnim delom že ta teden. Prevažanje težkih vozov je za ta čas zabranjeno. Zadnja povodenj je med drugim odnesla tudi novo brv pri moškem kopališču. Posamezni deli so se rešili, drugo se mora nadomestiti z novim lesom. O lepševalno društvo je popravilo sedaj pota na Reiterjevem hribu v bližini mestnega parka ter postavilo za šetalec zadostno število klopi. Večina celjskih eraričnih objektov, kakor staro okrožno sodišče, je naravnost v desolatnem stanju. Kompetentnim oblastim se pripo-roča, da izposujejo kredit vsaj za najnujnejša popravila.

Tudi celjski socialisti so si v laseh. Oficijelno Bernotovo glasilo zadnji čas ljuto napada bivšega strankinca predsednika pekovskega mojstra Korena, ker se ne strinja z revolverskim tonom lista, ki ga urejujejo razni pedorasti mladeniči. Sploh pa se listu prorokuje bližnja smrt, ker ni znal obvarovati vsaj približno iste višine, na kateri je bil svoj čas v Ljubljani.

m Pri kopanju utonil. 13-letni Edvard Gobec, učenec 1. razreda meščanske šole, se je včeraj kopal na zgornjem kraju mestnega kopališča. Pri skoku z neke deske je nerodno padel v vodo, kjer so ga zgrabili močni valovi. Dasi je znal plavati, ga je voda neusmiljeno nesla v smer proti Strašilovi hiši, kjer je izgubil v valovih. Plavalni mojster mu je takoj hitel na pomoč, a bilo je že prepozno. Tudi ta nesreča bodi glasen opomin vsem onim, ki kljub opetovanim svarilom in številnim nesrečam mislijo, da se jim ne more pri kopanju v Dravi zgoditi nič hudega. Tudi dobrim, izkušenim plavalcem je potrebna previdnost!

m Smrtna nesreča na glavnem kolodvoru. Včeraj ob 19. uri 8 minut je vlak povozil 39 let starega premikalnega nadziratelja Franca Roberja. Rober je stal na tiru pred postajo in je gledal za odhajajočim dunajskim vlakom, ki je zapuščal kolodvor s precejšnjim ropotom. Medtem pa je privozil za Roberjevim hrptom drugi vlak, ki je vozil tiho in ga Rober ni slišal. Predno se je bil zavedel, ga je prihajajoči vlak vrgel na tla in popolnoma zdrobil. Robert je bil takoj mrtev.

m Sin prometnega ministra dr. Jan-kovića prakticira v delavnicah južne železnice v Mariboru.

m 44 macedonskih kaznjencev so pripeljali v soboto v mariborsko kaznilnico. Spremljalo jih je vklenjene 14 žandarjev.

m Računski sklepi mestne občine na vpogled. V smislu § 70. občinskega reda za mesto Maribor razglasa mestni magistrat, da so računski sklepi mestne občine za leto 1922 in sicer: mestnega zaklada, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, mestnega vodovoda, mestne klavnice in ustavnega zaklada dogotovljeni in občanom od dne 8. do dne 22. julija 1923 na vpogled v prostore mestnega knjigovodstva. O pravočasno vloženih ugovorih bo razsojal občinski svet.

m Od trgovskega bolniškega in podpornega društva. Događa se, da tvrdke za svoje v društvu zavarovane nameščence ne naznanjajo zvišanja plač, da bi se jih moglo dodeliti v višji plačilni razred. Vsled tega trpe taki člani v slučaju bolelosti radi velike razlike na bolnizni (hranarini) občutno škodo in je tako opuščanje po zakonu tudi kaznjivo. Tako znaša bolnizna n. pr. v III. mezd-nem razredu tedensko 14 D, v X. razredu že 54.13 D in v XVII. to je zadnjem razredu 186.66 D. Ker se nahajajo v najvišjem razredu vsi zavarovanci, kojih dohodki so prijavljeni nad 1000 D mesečno, je treba prijavljati samo ona izboljšanja plač, ki se gibljejo do 1000 D in se ne nahajajo še v najvišjem t. j. XVII. plačilnem razredu. Tozadevne tiškovine se dobe po 60 par pri društveni poslovalnici v pisarni trgovskega gremija v Mariboru. Nadalje se ponovno opozarja, da se ima vsak član, kadar oboli, javiti pri imenovani poslovalnici, kjer dobi nakaznico za zdravnika, zdravnika ali za bolnico.

m Glasbene Matice in Ciril-Metodove družbe se je spomnila v soboto vesela družba v restavraciji »Maribor« in je zbrala 47.75 D za Glasbeno Matico in 66.50 D za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Denar je blaginikom na razpolago pri našem upravnistvu. Spominjajte se ob vsaki priliki naših narodnih društev!

m Studijska knjižnica bo za časa počitnice odprta dnevno od 9. do 18. ure. Izvzemši nedelje in praznike ter dostopna vsemu občinstvu.

m Dva Salamona na kolesih. Včeraj sta bila aretirana dva Salamona, oba zaradi vožnje s kolesom. Prvi je kolesaril po Tomšičevem drevoredu, dasi je tam kolesarenje prepovedano. Drugi Salamona pa je v Vetrinjski ulici trčil v Fr. Zidarja in mu raztrgal hlače.

m Nepopoljšljivi lastnik pšov. Kljub stroгим kontumacijskim odredbam je večkrat videti na ulici pse brez rob-čnika in celo brez gospodarja. Ker je

takšna površnost v naši državi skoraj splošna, se tudi lahko »ponašamo« z izredno visokim številom osteklelih bolnikov in z napolnjenimi Pasteurjevimi zavodi. Včeraj ob 19.30 je nek orožnik opazil v Prešernovi ulici črnega psa brez nagobčnika, ki je sumljivo begal po cesti in kazal znake, ki se pojavljajo pri steklini. Orožnik je psa takoj ustrelil. Lastnik še ni znan. Seveda bo strogo kaznovan, kakor hitro bo policijska oblast izvedela njegovo ime. Na Tržaški cesti pa je nek pes ugrizel Franca K. Pes sicer ni sumljiv stekline, vendar pa je dovolj značilno, da so psi kljub vsem odredbam še vedno tako prosti, da prekušavajo svoje zobe na mimogredočih!

m Neprimeren trgovski saldo. Včeraj sta se na glavnem kolodvoru sprla dva krošnjarja. Niso jima »štimali« medsebojni računi. Ko sta jih hotela sešteti s palico, je policija zabranila takšno neprimerno saldiranje, nakar sta se razgreta možakarja potolazila.

m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od pol 17. do pol 19. ure in od 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Izgubljeni in najdeni predmeti. Od 16. do 30. junija 1923 so bili priglašeni pri kr. policijskem komisariatu v Mariboru sledeči predmeti kot zgubljeni: pletena ženska jopica z ovratnikom rozoplave barve; prsna zlata ženska zaponka z tremi briljanti; ponošena usnjata list-nica vsebujoča 575 D; moška srebrna žepna ura; zastavljalni listek št. 5437 od tuk. zastavljalnice; rumenkasta usnjata listnica vsebujoča 12 D 50 para, 2 naime Josip Laznička glaseče se legitimacije, 1 gledališko vstopnico, 4 slike in en račun; črna usnjata ročna torbica vsebujoča 5 novčanic po 10 D in nekaj drobiža; volnena ženska bluza temnoptave barve; rujava ženska površna jopica; delavska knjižica vsebujoča 171 D; črna pletena ročna mavha vsebujoča 1 ključ in žepni robec; nova temnomodra in stara temnosiva čepica; na ime Anton Schweiger glaseča se železniška izkaznica in temporarna karta; kolesarska salka; srebrna ženska zapestna ura s srebrno verižico, usnjata temnomodra ročna torbica z 2 ali 3 bankovci po 19 in eden po 5 D ter žepni robec; trije bankovci po 100 D; svilnati ženski dežnik; zlata zapestnica z dvema briljantoma v obliki verižice. V istem času so bili oddani pri kr. policijskem komisariatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se morejo od zgrabiteljev dvigniti: manjša svota denarja; črna usnjata ponošena listnica vsebujoča manjšo svoto denarja; ženska naglavna ruta; dva ključa; ženski dežnik; manjša svota denarja; usnjata črna ročna torbica vsebujoča manjšo svoto denarja; zlata zapestnica v obliki verige; trije uteži iz medenine za stensko uro, najdeni baje meseca januarja t. l.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo.

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Gradbena razstava. Posebno pozornost posveča razstavnemu odboru letos tudi gradbeni razstavi. Gradbeno gibanje je zlasti v severnem delu naše države na čisto mrtvi točki. Razen par malenkostnih izjem se skoraj v celi Sloveniji ni ničesar gradilo, dasi vlada povsod velikansko pomanjkanje stanovanj. Mnogo je seveda temu krivo pomanjkanje kapitala, čisto pa tudi strah pred velikimi stroški. Na grad. razstavi bodo razstavljeni vsi modernejši in najnovejši vzorci stavb in zidanj, ki je mnogo cenejše in omogoča tudi revnejšim slojem, ki ne razpolagajo z velikim kapitalom zgradbo lastnih domov. Zato je prireditelj te razstave našla tudi vsestransko odobravanje in je upati, da se je udeležijo vsi domači stavbeni podjetniki in vsa v stavbeno stroko spadajoča podjetja.

Umetniška razstava. Pa tudi na polju umetnosti bo nudila razstava lep užitek. Mariborski umetniški klub »Grohar« bo tudi letos priredil razstavo slik svojih članov. Bilo bi nepotrebno o tej razstavi mnogo govoriti, ker bodo razstavljena

dela povedala več kakor pa zamore še tako dolg članek.

Ugodnosti za obiskovalce razstave. Kakor za razstavljalce, je preskrbljeno tudi za obiskovalce v vsakem oziru. Na vseh železniških progah naše države je 50% popusta, ako se izkažejo z legitimacijo, ki se dobi pri vseh denarnih zavodih. Legitimacija, ki velja za zunanje obiskovalce ob enem kot permanentna vstopnica, stane z vstopnino vred samo 20 D. Poseben odsek bo skrbel za prenočišča na željo tudi za prehrano zlasti pri korporativnih posetih razstave, kar to-plo priporočamo vsem društvom in korporacijam. Ogled razstave bo ob enem najboljša prilika za ogled mesta in okolice. Za časa razstave bo tudi odprt mestni muzej, ki vsebuje mnogo zanimivo-vosti.

Razstava vajeniških del. Velikanski pomen razstave vajeniških del se je pokazal že na lanskim razstavi. Razstava poudarja vajence k vstrajnosti in pridnosti in je zato zelo važno vzgojno sredstvo. Razstavnemu odboru je tudi letos dal brezplačno na razpolago razstavnih prostor. Vsem mojstrom svetujemo, naj dajo svojim vajencem priliko, da se s kakšnim majhnim delom vdeležijo te razstave s čemur ob enem dokumentirajo sposobnost mojstra. Opozorjamo na to, da se bodo najboljša vajeniška dela nagradila.

Vsa pojasnila glede razstave daje edino pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Cankarjeva ulica, tel. št. 325, kamor naj se blagovolijo obrniti vsi inter-esenti.

Sokolstvo.

o Vsi oni bratje in sestre, kateri so se prijavili za sokolski izlet splitske župe, naj se javijo jutri, to je 17. tm. dopoldne od 10. do 11. ure pri br. Marčanu, da dobijo potrebne izkaznice. Vsak brat in sestra naj ima na kovčku napisano ime, prezime, župo ter društvo. Sokolski kroj je vzeti s seboj. Odhod iz Maribora v četrtek zjutraj z brzovlakom ob 1. uri 40 min. Skupni sestanek ob 1. uri na kolodvoru. Vožnja po morju stane tja in nazaj skupno samo 160 Din.

o Sokolska prireditelj v Studenčih pri Mariboru včeraj 15. tm. je jako lepo uspela. Sokolsko društvo lahko s po-nosom gleda na uspehe svojega smotr-nega dela. Obširno poročilo o prireditvi smo radi pomankanja prostora morali odložiti na jutri.

Sport.

: Hašk : Maribor 7:2 (3:1). Pred tisoč gledalci odigrala se je včeraj zanimiva tekma med Haškom in Mariborom. Hašk, ki je došel pod vodstvom g. dr. Poleca, je nastopil z mladimi, simpatičnimi in pred vsem zelo fair moštvom. O Hašku moremo le ponoviti vse dobro, kar se je o njem že tolikokrat pisalo. Moštvo je vigrana homogena celota s krasnim sistemom v napadu, dobrih kritjem in pasiranjem v halfu in eksaktnim delovanjem v obrambi. Hvaliti posameznika bilo bi odveč. Maribor mu ni bil ne v tehniki, ne v taktiki ni predvsem ne v rutini enakovreden nasprotnik. Po ne-trainiranosti moštva in desorganizaciji igre pa je lahko z rezultatom zadovoljen. Njegova svetla točka je bila obrana. Glazer lovil je v dobrem stilu. Pri končnem bombardiranju na njegova vrata pa se zopet ni preveč potrudil. Obrana in krilci požrtvovalni. Za Hreščaka pa je bil Zinaja malo »pretrda« vis-a-vis. Napadu, ki je bil boljši na levi, manjka hitro-koristno oddajanje in pa šut! Treba pač traininga! Potek: Mar. prične s precejš-njo tremo. Igro prevzame takoj Hašk, ki vehementno napada. Že v 11' scorta Plazeriano. »M.« si opomore in vzdrži odprto igro. Polagoma prehaja v napad in egalizira v 22' po Bratovžu. »H.« znova napada in izsi 2' cornera. V 37' izrabl Plazeriano lep center d. kr. in placira sigurno v mrežo. Še en korner za »H.« — iz katerega rezultira 3 gol. Polčas. V drugem polčasu je premoč »H.« večja. V 2' serumage pred vratni »M.« — 1:4 (križ) »M.« se le redko pomakne na polje H. 15' in 22' se serija nadaljuje. (Križ) H blokira vrata Maribora. V 37' poviša Križ rezultat na 1:7. Še enkrat prodre Mar. Lenassi popravlja na 2:7. Nepri-stranski sodnik g. Ogorelica iz Zagreba

vočil je igro dobro. Zvečer vršil se je stanek obeli moštev, na kojem so se prijateljski odnosači med pravimi sportašgentlemanji Haškovi in našim Mariborom se bolj poglobili. Želeli bi, da bi bila tekma med Haškom in Mariborom stalna točka v našem sezonskem repertoiru.

Prvak Čehoslovaške v Zagrebu. Praška Sparta je odigrala v soboto tekmo s prvakom Zagreba Gradjanskim. Sparta je priznana najboljšo moštvo na kontinentu. Zmagala je v razmerju 8:0.

Objave.

§ I. citraški klub v Mariboru. Prejeli smo: V ponedeljek dne 9. julija t. l. se je ustanovil v Mariboru I. citraški klub, ki je za naše mesto novost. Dosedaj namreč nismo imeli priložnosti, da bi slišali citraše v skupnem nastopu, kar smo pogrešali tembolj, ker je precej igralcev in ljubiteljev citra v naših obmejnih krajih. Popolnega razumevanja za to glasbo občinstvo do sedaj ni moglo imeti, ker ni imelo prilike slišati ljubkih glasov citra v skupnem nastopu na koncertu in ker je moderna glasba v sedanjem času skoraj popolnoma izpodrinila citre. Ta lepi instrument se je umaknil — ostal pa je zelo priljubljen v ožjih krogih in v družinah. Z ustanovitvijo Citraškega kluba je naše obmejno mesto zopet pokazalo, da se vedno bolj in bolj posveča kulturnemu delu ter je želeli, da bi našlo pri občinstvu dovolj nmevanja in prijaznosti. — Na ustanovnem občnem zboru je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: Predsenik Jakob Preac, tajnik Alojzij Hrašovec, blagajnik Alojzij Bučar, godbeni vodja Anton Bäuerle, odbornika Ivan Kop in Hermina Rogač, preglednika računov ing. Ernest Bratuž in Karol Saria. Soglasno je bil imenovan častnim članom radi izvanredne podpore in delovanja v klubovo korist g. Josip Omulec, ki je svoje potovanje v meko kopališče, kamor je bil nemudoma klican, prekinil samo zato, da se lahko udeleži I. citraškega koncerta v Mariboru in da nastopi na njem kot čislani in znani solist. Koncert se vrši dne 19. julija 1923 točno ob 20. uri zvečer na Gambrinovem vrtu. (V slučaju slabega vremena se vrši v Gambrinovi dvorani.) Igralo se bo v zboru, kvartetu in duetu pod vodstvom g. Antona Bäuerle. Solo na citrah pa bo podajal solist g. Josip Omulec. Vstopnina je nizka. Naj bi se prvega nastopa mariborskih citrašev udeležili v obilnem številu citraši in citrašinje ter vsi prijatelji glasbe!

§ Glasbena Matica v Ptuj. Ima svoj redni občni zbor v ponedeljek dne 23. t. l. ob 20. uri v dvorani glasbene šole (Hrvatški trg) z običajnim dnevnim redom.

§ Društva jugoslovanskih akademikov v Ptuj. Občni zbor se vrši v četrtek dne 19. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v salonu gostilne Zupančič. K polnoštevilni udeležbi vseh članov vabi odbor.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu 14. julija. Pšenica bačka 420—420, ječmen bački 295, oves bački 320, turšica bačka 300—305, banatska defektna 250, moka »0« 660, »2« 625, »6« 465—485.

g Naraščanje vinskih cen v Sloveniji. Zadnje deževje je uničilo vse izgleda na letošnji vinski pridelek. Deževje je zelo nepovoljno vplivalo na cvetočo trto, ki se je vsed tega razvila neenakomerno. Grozdje ima pri trti že za grah debel sadež, na vršku pa je še v cvetu. Radi tega so začeli vinski trgovci in gostilničarji nakupovati lanski pridelek, vsled česar so začele cene naraščati. Velike zaloge lanskega vina imajo zlasti vinogradniki v ljubotemskem, mariborskem ormoškem, bizeljskem in ptujskem okraju. Predlanskega vina ni več mnogo v zalozah ter se prodaja po 8.75 do 10.75 Din. po litru.

g Dobava drv. Pri intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 26. julija t. l. ob 10. uri dopoldne druga javna ofertalna licitacija za dobavo 15.000 kubičnih metrov drv. Natančnejši podatki za udeležbo na licitaciji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, dobavni pogoji pa pri divizijski intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu interesentom na vpogled.

g Dobava sena in slame. Prva javna ustmena licitacija se bo vršila: 1. pri

intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani, dne 22. avgusta t. l. za dobavo 600.000 kg sena in 270.000 kg slame, nadalje 2. pri komandi vojnega okrožja v Mariboru dne 20. avgusta t. l. za dobavo 600.000 kg sena in 40.000 kg slame; 3. pri komandi vojnega okrožja v Celju dne 18. avgusta t. l. za dobavo 60.000 kg

sena in 40.000 kg slame ter 4. pri komandi mesta Slovenske Bistrice dne 16. avg. t. l. za dobavo 250.000 kg sena in 90.000 kg slame. Natančnejši podatki za vdeležbo na licitaciji so pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, dobavni pogoji pa v pisarnah navedenih komand interesentom na vpogled.

Mala oznanila.

Otroški voziček (Brennabor) in stenska ura na prodaj. Stritarjeva ulica 18. 1459

Posestvo, 18 orolov zemlje, stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje je takoj na prodaj. Anton Možir, Zgornji Sv. Jakobski dol 35. 1458

Prodaja se lepa pisarna, pripravnost za zavarovalnico ali odvokata. Ponudbe pod »Lep lokal« na upravo. 1490

Vi dobite poštni paket franco povsod: 1 flin med, konjak, 1 hol. liker Lever, 1 Co. infreanks liker, 1 Triple secc; vse skupaj samo za Din. 252.— Hmelak i drug, Maribor. 1301

Najlepše srajce, kravate, klobuke, nogavice in ostalo modno blago dobite po ugodnih cenah v modni trgovini B. Veselina i Komp., Maribor, Gosposka ul. 26. 1382

Sladkor, kristalni, v originalnih vrečah prevzame po ugodnih pogojih v mletav »Mirna«, tovarna čokolade in kakaoa. Maribor, Prešernova ulica 19. 1449 2—2

Hiša, pripravna za trgovino, z lepo brajdo, vrtem in enim orolom njeve, je takoj na prodaj. Studenci pri Mariboru. Na Obrežu št. 39. 1445 2—2

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

Novo!

Dežni plašči

Novo!

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palc, hrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajce, hlače, pyjame, opreme za nveste, otroško perilo, kombinacije itd. Izdeluje po najnižjih dnevnih cenah

Liudmila Jackner

MARIBOR. Koroška cesta št. 31.



Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.) (23)

»Vi pa daleč vidite, gospod de Crebillon, in če bi vas nekoč zanimala in mikala politika, — ako bi ji celo hoteli žrtvovati gledišče, vam bom lahko ustregel tudi v tem oziru, ko postanem minister, — ako mi bo mogoče sploh postati kaj takega, — je hitro pristavil kot da se kesa, da je izdal svojo skrivnost. —

Ali bilo je že prepozno. — Crebillon je že vjel svojo muho. — Razumel je pesmico. —

»Ej, ej, — to pa ni kar tako, — je predel svoje misli, — nisem se zmotil, ta-le lisjak »špega« na ministrski stolec, — ta pa ni slaba. — Odkod ima pač gotovost, da že tako o tem govori? — Bedak, — kaj mi pač mar, naj bo že on, ali kdo drug, — kaj me to brigale! —

Ali ta razgovor med obema, ki sta si bila navidezno prijazna, v notranjosti pa vendar nasprotna, je jel utrujati ubogega Noeta, ki je bil že pošteno žejen in ki ni preveč ljubil hiše, kjer ni bilo niti ene steklenice vina. —

Zazdeto se mu je torej, da mora tudi on ziniti kakšno besedo in pred vsem spomniti Crebillona na povod njiju obiska v palači d' Etioles. Storil je to z dražestjo slona, ki ne ve, kaj potepta.

»Ivana, — tako je začel, — moja uboga mala Ivana — — —

Crebillon, ki je zasledoval svoje misli, je hitro stopil z vso močjo Poissona na prste, in konec fraze so je zgubil v krik — bolečine, katere Noe ni mogel zatajiti. —

»Oh, dragi prijatelj, oprostite mi,

— ali sem vas močno pohodil? — je sladko vprašal. —

»Eh, pa da, — za sto hudičev vendar, Ali ne, ne, to ni nič, — je stokal Noe, ko je opazil strupene poglede, ki jih je vanj zapičil Crebillon, čeprav se je potem opravičil. —

»Oh, seveda, — se je vmešal d' Etioles, — kaj ste rekli, Poisson? — Govorili ste o vaši hčerki? —

»Moj prijatelj je želel in vas prosi, da mu poveste, ako je gospa d' Etioles zdrava in ako se počuti dobro! —

»Mislim, da se gospa d' Etioles dobro počuti! — je odvrnil njen soprog. — »Že nekaj dni pa je odsotna. — Odsotna, to se pravi, — je nadaljeval ter postal otožen in vznemirjen. —

»Kako vendar? — Že odsotna? — Saj sta se komaj poročila! — Pa medeni tedni? — — —

»Ah, medeni tedni, — je vzdihnil d' Etioles, — iskajoč pripravnih besed, da bi nadaljeval. — »Žalibog, dragi Crebillon, — žalibog, dragi moj Poisson. — Pravzaprav, vidva, ki sta tako vdana Ivani poslušajta me! — Pred vama stoji mož, ki je vznemirjen do skrajnosti. Zakaj, kako? — Ali še ničesar ne veste? — Evo, — hočem vama povedati golo, žalostno resnico. — Že pred nekoliko dnevi je izginila gospa d' Etioles — in jaz ne vem, kaj se je zgodilo z njo. — In vznemirjen sem do smrti. —

»To so besede, ali resnice mi, — je zopet tiho mislil Crebillon, — če si vznemirjen, dragi moj, — ima tvoja vznemirjenost drug povod, ne skrb za tvojo ženo! —

»Da, — je nadaljeval d' Etioles, — ki je slednjič vendar dobil pravo smer za pripovedovanje, — prav tako je, — gospa d' Etioles je že več dni izginila in ne morem je več iztakniti. — Že sem se začel bati da se ji je pripetila kaka nesreča, kaj bo potem z menoj, — oh uboga Ivana. — Kajti, — sicer je smešno za mene, — ali povedati moram, da ljubim svojo ženo z vso svojo močjo, prav blazno jo ljubim, kot kak priprost

meščan. — Priznavam, da je to upravičeno smešno za moža mojega stanu, — ali — ljubezni se ne zapoveduje in vi poet Crebillon se mi pač lahko smejete, ali v meni vidite moža, ki je zaljubljen v svojo ženo. —

»Gospa d' Etioles je izginila in vi ne veste kam in kako? — je vprašal poet.

»Tako je, žal, — odvrne d' Etioles srepo zroč v Crebillona. —

»To je pa res čudno. —

»Že po celem Parizu sem jo pustil iskati, ali brez uspeha. —

»Da bi bil res odkritosrčen? — je pomislil Crebillon pri sebi. — In vendar pred malo hipi — — —

Potem je pa glasno pristavil: »In vendar lepa ženska ne more izginiti kar brez sledu. — Morda kak vnet oboževalec, zaljubljenec — — —

»Kaj hočete vendar reči? — Govorite, govorite odkrito, — saj so poeti dobri svetovalci v ljubezenskih zmešnjavah. —

»Eh, — gospa d' Etioles je tako lepa, tako krasna in dražestna, a zaljubljeni pa tako drzni, tako smeli. —

»Torej, — je vzkliznil d' Etioles niti malo presenečen, — moram vam zaupati, tudi meni je že prišla ta misel. Res se bojim, da je Ivana postala žrtev takega takega ropca. —

»In jaz tudi skoraj mislim, da se bil žate resnici, da pravo ugibate. —

»In če bi to bilo! — Ah, da le poznam roparja, — je vzkliznil d' Etioles. —

»Kaj bi tedaj storili? —

»Ah, ubijem ga, ubijem brez milosti in najsi bode še tak gospod in še na tako visoki stopinji. —

Crebillona so te besede osupnile. — Čeprav ni mogel ničesar ugotoviti, so se oblikovali v njegovi misli dvomi, sumnje, — katerih ni znal še opravičiti. — Njegov instinkt — ne razumi — ga je navdal s slutnjo, da je nekaj lažnjivega, neresničnega, neiskrenega v obnašanju tega soproga, ki je ravnokar izjavljal, da je smrtno zaljubljen v svojo soprogo, —

Morda so bili ti občutki le posledice antipatije, katere je čutil do d' Etiolesa?

Sicer pa, — tako ali drugače, čutil je ta hip, da se nekaj godi, kar ne odgovarja, se ne strinja z besedami, ki jih je d' Etioles govoril. Ali kaj — — — tega ni mogel razumeti, uganiti, — le instinktivno se je že stavil v bran, kot da mu nekaj neznanega grozi. — Vsa njegova čutila so se pazljivo obračala za vsako kretnjo, besedo, naglasom — nič mu ni ušlo, vse je opazil. — Vsaka beseda, ki jo je d' Etioles izustil, je bila takoj preresetana, razumljena v vseh mogočih nijansah. — vsak stavek precejšen, spoznan, — Crebillon je stal na preži in hotel je izslediti resnični položaj. — Vkljub napetosti duha pa je poet ohranil na zunaj hladno krvnost, ki ni izdala njegovih pomislov.

In vsled tega je tudi hitro spoznal, da mora nadaljevati, ker d' Etioles čaka, da ga seznanijo s pravim povodom svojega obiska. — Začel je razvijati svojo nalogo z ono jasno zgovornostjo, ki je doslej še ni bil rabil. —

»In gospod, kaj bi mi vi pač dali, če bi vam povedal novice o gospe d' Etioles? — je hitro vprašal. —

»Vi, — je vzkliznil resnično presenečen d' Etioles. —

»Da, prav jaz! —

»Vi veste, kje je moja soproga? —

»Kje je sedaj, tega vam ravno ne morem povedati, ker tega še sam ne vem. — ali če tudi ne vem, kje je gospa d' Etioles skrita, vem pa, v katerem mestu je, kako je bila odvedena in kdo jo je odvedel. —

»Ivano so mi prej res odvedli? — Crebillon je priklimal v odgovor. —

»Ali kdo vendar, kdo? — Crebillon je za hip pomislil, potem pa počasi odgovoril:

»Rop je bil zaukazan od neke osebe, izvršili so ga trije sokrivi-pomagači, — vedni in nevedni. —

»Ali sanjam? — je vzdihnil d' Etioles ter si z roko brisal čelo. — In kdo so bili ti trije sokrivi, — ti pomagači? —

(Dalje prihodnjič.)